

Ubezpieczenia komunikacyjne w Polsce w latach 2006-2008

**Komisja Ubezpieczeń Komunikacyjnych PIU
Warszawa, październik 2009 r.**

Spis treści

1. O Polskiej Izbie Ubezpieczeń	3
2. Podziękowania	3
3. Opis metodologii	3
4. Wstęp	3
5. Podsumowanie	3
6. Dane makroekonomiczne	4
7. Najważniejsze wydarzenia na rynku ubezpieczeń komunikacyjnych w 2008 r.	4
8. Ubezpieczyciele prowadzący działalności w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych	5
9. Rynek samochodowy w Polsce	7
10. Liczba umów oraz składka w ubezpieczeniach komunikacyjnych	7
1) Liczba umów ubezpieczeń komunikacyjnych (polisy czynne)	7
2) Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach komunikacyjnych	8
3) Średnia składka w ubezpieczeniach komunikacyjnych	9
4) Struktura rynku ubezpieczeń komunikacyjnych	9
11. Odszkodowania i świadczenia w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz czynniki wpływające na częstość i wysokość szkód	11
1) Bezpieczeństwo ruchu drogowego	11
2) Liczba wypłaconych odszkodowań i świadczeń	11
3) Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń	12
4) Częstość szkód w ubezpieczeniach komunikacyjnych	13
5) Średnie wypłacone odszkodowanie	13
12. Rentowność ubezpieczeń komunikacyjnych	14
1) Wynik techniczny ubezpieczeń komunikacyjnych	14
2) Rentowność techniczna	15
3) Współczynnik szkodowości brutto	16
4) Współczynnik szkodowości netto	16
5) Udział kosztów działalności ubezpieczeniowej w składce zarobionej	17
6) Udział kosztów akwizycji w składce zarobionej	18
7) Udział kosztów administracyjnych w składce zarobionej	18
8) Wskaźnik mieszany	18
13. Część tabelaryczna	19

1. O Polskiej Izbie Ubezpieczeń

Polska Izba Ubezpieczeń jest działającą na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej organizacją samorządu branżowego, reprezentującą wszystkie zakłady ubezpieczeń działające w Polsce. Do podstawowych zadań PIU należy wspieranie ustawodawcy w zakresie kształtowania prawa asekuracyjnego. Izba prowadzi także działania mające na celu zwiększenie świadomości ubezpieczeniowej społeczeństwa oraz prowadzenie wielostronnego dialogu na rzecz rozwoju sektora ubezpieczeń w naszym kraju.

Polska Izba Ubezpieczeń działa od 1990 r. i zrzesza 77 członków. Wśród nich jest 55 spółek akcyjnych, 13 oddziałów zagranicznych oraz 9 towarzystw ubezpieczeń wzajemnych.

2. Podziękowania

Polska Izba Ubezpieczeń dziękuje Instytutowi Badań Rynku Motoryzacyjnego SAMAR za udostępnienie danych o rynku motoryzacyjnym w Polsce oraz wyrażenie zgody na ich publikację w niniejszym raporcie.

3. Opis metodologii

Raport obejmuje działalność krajowych ubezpieczycieli komunikacyjnych, którzy w zakresie prowadzonej działalności ubezpieczeniowej podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego i dotyczy wyłącznie działalności bezpośredniej. Dane źródłowe pochodzą z publikacji Komisji Nadzoru Finansowego oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W raporcie uwzględniono także dane Instytutu Badań Rynku Motoryzacyjnego SAMAR dotyczące rynku motoryzacyjnego oraz informacje o wypadkach drogowych przedstawione w raporcie Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Raport dotyczy wyłącznie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC) oraz ubezpieczenia autocasco (AC).

4. Wstęp

Polska Izba Ubezpieczeń rozpoczyna tym opracowaniem serię corocznych raportów o rynku ubezpieczeń komunikacyjnych. Kolejne edycje będą zawierały także informacje o ubezpieczeniach komunikacyjnych na innych rynkach europejskich publikowane przez Europejski Komitet Ubezpieczycieli (CEA).

W opracowaniu poza ogólnym rysem makroekonomicznym i krótką charakterystyką ostatniego roku w ubezpieczeniach komunikacyjnych, przedstawiamy dane naszym zdaniem najlepiej obrazujące jego wielkość, strukturę i występujące na nim tendencje. Analizujemy przychody i koszty zakładów ubezpieczeń w tym segmencie rynku, przedstawiamy dane o składce oraz wypłaconych odszkodowaniach. Prezentujemy także wskaźniki rentowności i ich tendencje na przestrzeni ostatnich trzech lat. Zwracamy uwagę na różnice w specyfice ubezpieczeń obowiązkowych i dobrowolnych. Szczegółowe dane przedstawione są w części tabelarycznej raportu.

Wszelkie komentarze oraz zapytania związane z raportem prosimy kierować do: ppiorek@piu.org.pl lub mkurowski@piu.org.pl.

5. Podsumowanie

Ubezpieczenia komunikacyjne stanowią najważniejszy segment polskiego rynku ubezpieczeń oraz odgrywają zasadniczą rolę w kształtowaniu świadomości ubezpieczeniowej Polaków. Od wielu lat stanowią ponad $\frac{2}{3}$ rynku ubezpieczeń majątkowych zarówno pod względem przypisu składki, jak i wypłaconych odszkodowań.

W 2008 r. było ponad 17 milionów umów ubezpieczenia OC oraz ponad 4,5 miliona umów ubezpieczenia AC. Ubezpieczyciele wypłacili ok. 830 tys. odszkodowań z ubezpieczenia OC oraz ok. 650 tys. z ubezpieczenia AC. Ze względu na znaczenie ubezpieczeń komunikacyjnych dla całego rynku ubezpieczeń majątkowych koniunktura i rentowność w tym segmencie warunkuje kondycję oraz efektywność działalności ubezpieczycieli majątkowych. Powszechność ubezpieczeń komunikacyjnych sprawia, że w najwyższym stopniu wpływają one na wizerunek ubezpieczycieli, dlatego w ostatnich latach widoczne są działania mające na celu zapewnienie wysokiej jakości usług, coraz bardziej wszechstronnej ochrony oraz kompleksowej obsługi klientów.

6. Dane makroekonomiczne

Rok 2008 był trudnym okresem dla globalnej gospodarki i rynków finansowych. Kryzys finansowy, który wybuchł w połowie 2007 r., był początkiem poważnych problemów gospodarki światowej. Polska, choć z pewnym opóźnieniem, również zaczęła odczuwać skutki kryzysu. Mimo tego, że wzrosło bezrobocie i spadł przyrost PKB, Polska jest krajem, który najlepiej w całej Unii Europejskiej poradził sobie ze skutkami kryzysu. Według danych GUS wzrost PKB Polski po II kwartałach 2009 r. wyniósł 1,1 proc. i był to najwyższy wzrost w całej Unii Europejskiej.

Zawirowania na światowych rynkach finansowych nie przełożyły się na bezpieczeństwo pieniędzy, które klienci powierzyli polskim ubezpieczycielom. Wszyscy polscy ubezpieczyciele spełniają ustawowe wymagania co do poziomu rezerw i marginesu wypłacalności. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wszystkich polskich ubezpieczycieli wyniosły na koniec 2008 r. prawie 98 mld zł, o ponad 9 proc. więcej niż rok wcześniej.

W 2008 r. nie dodało jeszcze do Polski osłabienie realnej gospodarki. Rynek motoryzacyjny odnotował kolejny wzrost sprzedaży nowych samochodów osobowych (o 9 proc.), importu samochodów używanych (o 11 proc.) oraz liczby nowych rejestracji pojazdów o 10,5 proc. Dane te przełożyły się także na dobrą koniunkturę w ubezpieczeniach komunikacyjnych (wzrost o 12,5 proc.).

7. Najważniejsze wydarzenia na rynku ubezpieczeń komunikacyjnych w 2008 r.

W 2008 r. ubezpieczyciele wykonywali ustawowy obowiązek przekazywania Narodowemu Funduszowi Zdrowia opłaty ryczałtowej w wysokości 12 proc. składki z każdej polisy OC. Środki zebrane z tzw. „podatku Religi” miały być przeznaczone na finansowanie kosztów leczenia ofiar wypadków drogowych. Przepisy wprowadzające tę opłatę od początku budziły wątpliwości prawne, między innymi dlatego, że nie dotyczyły innych grup społecznych poza kierującymi pojazdami, co w konsekwencji mogło prowadzić do nierównego traktowania obywateli, a także ze względu na fakt, iż rzeczywiste koszty leczenia ofiar wypadków drogowych nigdy nie zostały udokumentowane. Ubezpieczyciele i Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny przekazali w 2008 r. NFZ ponad 758 mln zł, z czego tylko 34 238,73 zł zostało przeznaczone na pokrycie kosztów leczenia ofiar wypadków drogowych¹. Pozostała kwota została wydana na finansowanie innych świadczeń opieki zdrowotnej. Tzw. „podatek Religi”, dzięki staraniom między innymi Polskiej Izby Ubezpieczeń, został uchylony z dniem 1 stycznia 2009 r.

Od 3 sierpnia 2008 r. w przypadku śmierci osoby bliskiej najbliżsi członkowie rodziny mogą wystąpić o odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Znowelizowany art. 446 kodeksu cywilnego, w którym dodano §4, przywrócił w polskim systemie prawnym instytucję zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej. Zadośćuczynienie stanowi dodatkowe świadczenie obok dotychczas obowiązujących, a jego uzyskanie nie jest obwarowane żadnymi szczególnymi warunkami. Przepis art. 446 § 4 kodeksu cywilnego mówi o najbliższych

¹ źródło: sprawozdanie z działalności NFZ za 2008 rok, druk sejmowy nr 2295

członkach rodziny zmarłego, lecz nie definiuje tego pojęcia, a przyznanie zadośćuczynienia oraz jego wysokość pozostawia do uznania sądu. Należy przewidywać, że kwoty wypłacane tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej będą z biegiem czasu istotnie wpływały na wysokość szkód osobowych, a w konsekwencji także wysokość składek za ubezpieczenie OC.

W 2008 r. można było także zaobserwować dalsze zmiany w ofercie ubezpieczycieli adresowanej do posiadaczy pojazdów. Coraz więcej ubezpieczycieli zachęca do zakupu ubezpieczenia OC lub AC dodając bezpłatnie albo na preferencyjnych warunkach ochronę w zakresie innych zdarzeń, np. assistance, ubezpieczenie szyb, ochronę zniżek, Zieloną Kartę. Wciąż rosnąca konkurencja ubezpieczycieli komunikacyjnych przyczynia się do rozwoju rynku, przede wszystkim w zakresie jakości usług ubezpieczeniowych.

Sprzedaż ubezpieczeń komunikacyjnych jak dotychczas zdominowana była przez agentów i to właśnie nim ubezpieczyciele zawdzięczają największą część zbieranych składek (ok. 42 proc.). Ważną rolę odgrywają też pracownicy ubezpieczycieli nie będący agentami (ok. 20 proc. składek) oraz brokerzy (ok. 13 proc. składek).

Nastąpił także rozwój nowych kanałów komunikacji z klientami, zwłaszcza kanałów direct. Direct telefoniczny wzrósł w zeszłym roku o prawie 130 proc., natomiast internetowy o ponad 30 proc.² Jednak mimo takiej dynamiki sprzedaż w tym kanale nadal odgrywa na polskim rynku marginalną rolę. Jego udział w przypisie składki nie przekracza 2 proc. Według badań GUS z kwietnia 2008 r. dostęp do Internetu ma w Polsce ponad 6 mln gospodarstw domowych (48 proc.). Na tym tle w całej Unii Europejskiej gorzej od Polski wypada tylko 8 krajów.

Nowością jest możliwość nie tylko zgłoszenia szkody za pośrednictwem Internetu lub poczty elektronicznej, ale także przekazania w ten sposób dokumentów niezbędnych do likwidacji szkody. Coraz więcej ubezpieczycieli decyduje się na wprowadzenie uproszczonych sposobów likwidacji szkód. Decyzja o wypłacie odszkodowania jest wówczas podejmowana na podstawie ustaleń dokonanych podczas rozmowy telefonicznej z poszkodowanym lub na podstawie zdjęć przesłanych elektronicznie. Niektórzy ubezpieczyciele wprowadzili elektroniczny sposób rozliczeń z warsztatami naprawczymi, co wpływa na skrócenie czasu likwidacji szkody.

Ubezpieczyciele budują także nowe strategie dotyczące zapobiegania przestępstwom ubezpieczeniowym i oszustwom. Przygotowując się do tych działań podejmują próby rozwoju systemów informatycznych automatycznie wyszukujących szkody o podwyższonym ryzyku wyłudzenia.

8. Ubezpieczyciele prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych

Na koniec 2008 r. spośród 35 ubezpieczycieli działu II (ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe) 27 posiadało zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych, a 24 ubezpieczycieli faktycznie prowadziło taką działalność. W przypadku 12 ubezpieczycieli ubezpieczenia komunikacyjne stanowią więcej niż 60 proc. ich portfela. W ostatnich latach na rynku przybyło 3 nowych ubezpieczycieli, a tylko 1 zaprzestał prowadzenia działalności w wyniku połączenia z inną firmą.

Tablica 1 - Ubezpieczyciele prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń komunikacji

Ubezpieczyciele:		2006	2007	2007/2006	2008	2008/2007
OC	posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności:	25	27	108%	26	96%
	w tym ubezpieczyciele prowadzący działalność	23	26	113%	24	92%
	<i>udział ubezpieczycieli prowadzących działalność</i>	<i>92%</i>	<i>96%</i>	<i>105%</i>	<i>92%</i>	<i>96%</i>
AC	posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności:	25	27	108%	27	100%
	w tym ubezpieczyciele prowadzący działalność	23	26	113%	24	92%
	<i>udział ubezpieczycieli prowadzących działalność</i>	<i>92%</i>	<i>96%</i>	<i>105%</i>	<i>89%</i>	<i>92%</i>

9. Rynek samochodowy w Polsce

Rynek samochodowy w Polsce jest jednym z najdynamiczniej rozwijanych się w Europie. W latach 2005 – 2008 sprzedano prawie 1,1 mln nowych samochodów oraz sprowadzono z zagranicy ok. 3,8 mln samochodów używanych. Systematyczny wzrost można było zaobserwować zarówno w przypadku sprzedaży fabrycznie nowych samochodów, jak również importu samochodów używanych, z wyjątkiem lekkiego spadku importu w 2006 r. Średni wiek sprowadzanych pojazdów spadł w tym okresie z 12 do 8 lat. Zarejestrowano po raz pierwszy 4,7 mln samochodów osobowych, z czego ok. 1 mln stanowiły samochody fabrycznie nowe.

Tablica 2 - Sprzedaż, import oraz pierwsze rejestracje samochodów w Polsce

	2005	2006	2007	2008	2005-2008
Sprzedaż nowych samochodów osobowych:	235 504	238 699	293 220	320 007	1 087 430
Dynamika sprzedaży nowych samochodów osobowych	–	101,40%	122,80%	109,10%	
Import samochodów osobowych:	870 777	816 839	994 564	1 103 970	3 786 150
Dynamika importu samochodów osobowych	–	93,80%	121,80%	111,00%	
Pierwsze rejestracje nowych samochodów osobowych:	206 667	223 437	274 323	315 120	1 019 547
Dynamika rejestracji nowych samochodów osobowych	–	108,10%	122,80%	114,90%	
Pierwsze rejestracje używanych samochodów osobowych:	892 366	766 946	963 076	1 052 168	3 674 556
Dynamika rejestracji używanych samochodów osobowych	–	85,90%	125,60%	109,30%	

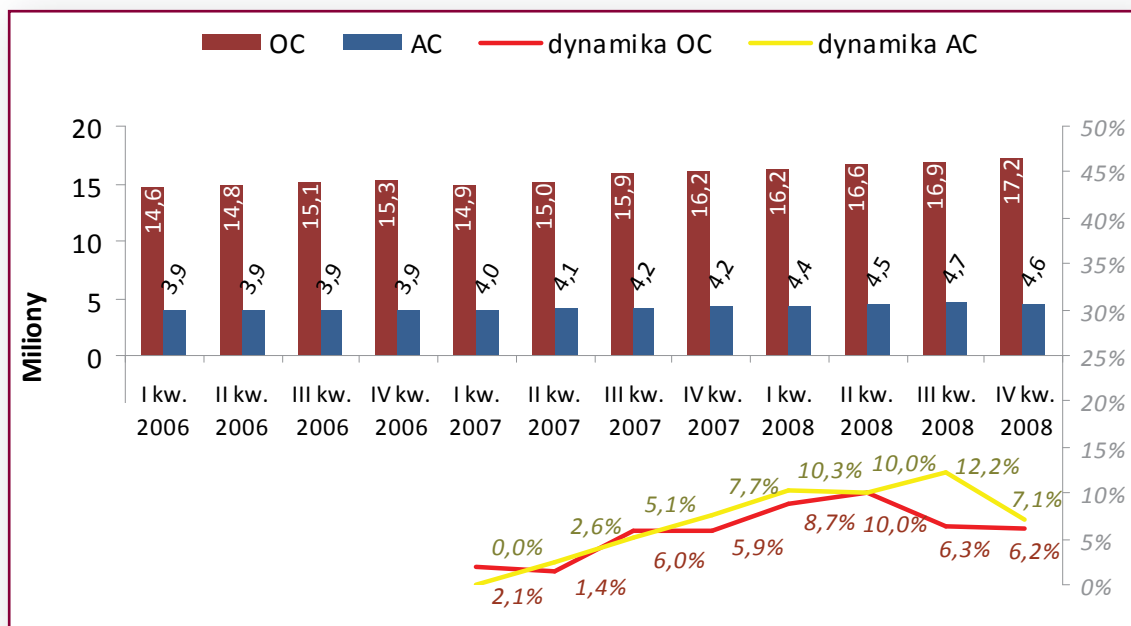
10. Liczba umów oraz składka w ubezpieczeniach komunikacyjnych

1) Liczba umów ubezpieczeń komunikacyjnych (polisy czynne)

W latach 2006-2008 wraz ze wzrostem rynku motoryzacyjnego następował systematyczny wzrost liczby umów ubezpieczeń komunikacyjnych. Liczba polis obowiązkowego ubezpieczenia OC wzrosła w tym okresie o blisko 2,5 miliona, a w przypadku ubezpieczenia AC o ok. 680 tysięcy.

Tylko ok. 26 proc. pojazdów, których posiadacze zawarli umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC, było ubezpieczonych także w zakresie ubezpieczenia AC. Wskaźnik ten nadal znacznie odbiega od poziomu innych państw Unii Europejskiej. Wynika to w znacznym stopniu ze struktury wiekowej pojazdów eksploatowanych w Polsce. Średnia wieku samochodu zarejestrowanego w Polsce, chociaż ulega obniżeniu, jest jednak wciąż wyższa niż w krajach Unii Europejskiej, również import używanych samochodów w ostatnich latach dotyczył w znaczącej części pojazdów powyżej 10 roku eksploatacji.

Wykres 1 – Liczba umów ubezpieczeń komunikacyjnych (polisy czynne)

2) Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach komunikacyjnych

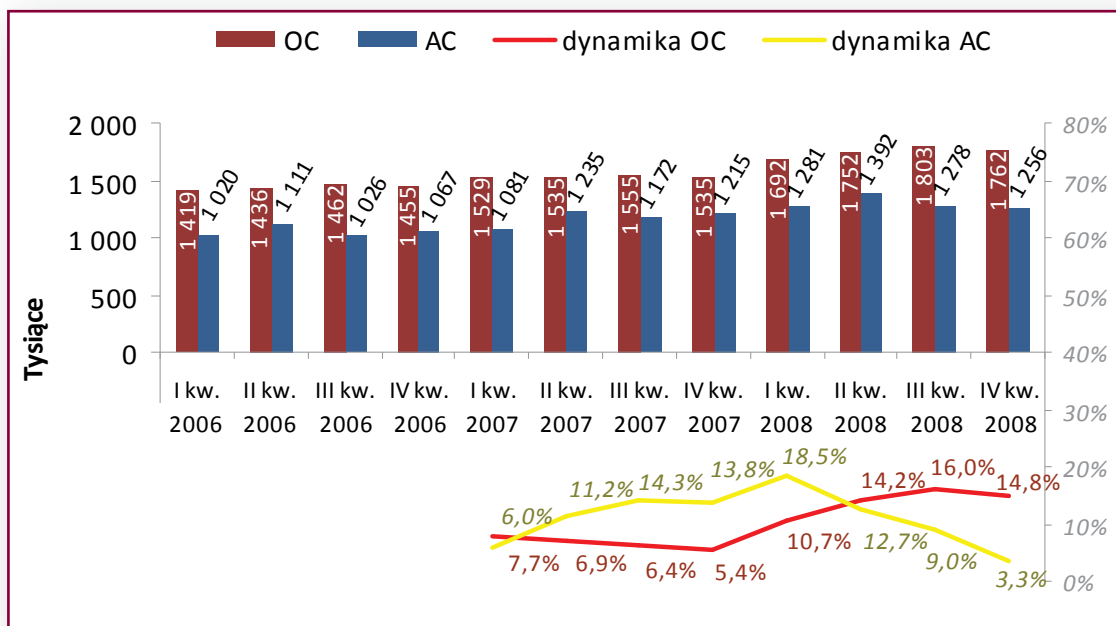
Analizując wielkość składki w ubezpieczeniach komunikacyjnych zauważyć należy jej stały wzrost, wynikający przede wszystkim z koniunktury na rynku samochodowym – zarówno w odniesieniu do samochodów nowych, jak i używanych (patrz: tablica 2). Chwilowe załamanie miało miejsce w pierwszej połowie 2007 r., kiedy to wzrost utrzymywał się na poziomie 1-2 proc.

Na koniec 2008 r. ubezpieczyciele zebrali w ubezpieczeniu OC o 14 proc. więcej składki niż przed rokiem, natomiast w ubezpieczeniu AC prawie o 11 proc.

W przypadku ubezpieczenia OC czynnikiem wzrostu ogólnej kwoty zebranych składek był tzw. „podatek Religi”. W AC wpływ na wzrost wysokości zebranych składek miała rosnąca wartość ubezpieczanych pojazdów. Pomimo widocznego kryzysu w przemyśle motoryzacyjnym nowe auta utrzymywały w 2008 r. relatywnie wysokie ceny, zaś sprowadzane do Polski samochody używane były młodsze, a co za tym idzie - więcej warte.

Warto też zwrócić uwagę na stopniowy zanik sezonowości w sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych. Odbiegające od średniej zaburzenie wzrostu wynikało z sytuacji makroekonomicznej dotyczącej całej gospodarki.

Wykres 2 – Składka przypisana brutto (zł)

3) Średnia składka w ubezpieczeniach komunikacyjnych

Wysokość średniej składki za ubezpieczenia komunikacyjne - zarówno obowiązkowe, jak i dobrowolne – pozostawała w latach 2006 – 2008 na niemal niezmiennym poziomie. W latach 2006 - 2008 r. wzrosła jedynie o 8 proc. w OC i 6 proc. w AC, co odpowiada poziomowi inflacji w tym samym okresie.

Przyczyn takiego stanu rzeczy należy się doszukiwać w wysokiej konkurencyjności rynku ubezpieczeń komunikacyjnych, w szczególności pod względem ceny, a także stosowaniu przez ubezpieczycieli preferencyjnych warunków w niektórych kanałach dystrybucji np. pakietach dealerskich. Nie bez znaczenia jest też spadek liczby kradzieży i włamań do pojazdów, który pozwalał relatywnie obniżyć składkę za AC w zakresie dotyczącym kradzieży pojazdu (w 1999 r. – 71 543, w 2008 r. – 17 669 stwierdzonych przestępstw kradzieży pojazdu). Niestety tak pozytywnego trendu nie obserwujemy w zakresie liczby wypadków i kolizji drogowych (patrz: rozdział 11).

Brak znacznego wzrostu średniej składki w ubezpieczeniu OC w okresie obowiązywania tzw. „podatku Religi” wskazuje, iż większość ubezpieczycieli nie podniosła z tego tytułu ceny ubezpieczenia.

4) Struktura rynku ubezpieczeń komunikacyjnych

Dekoncentracja to najwłaściwsze określenie dla scharakteryzowania struktury rynku ubezpieczeń komunikacyjnych w Polsce.

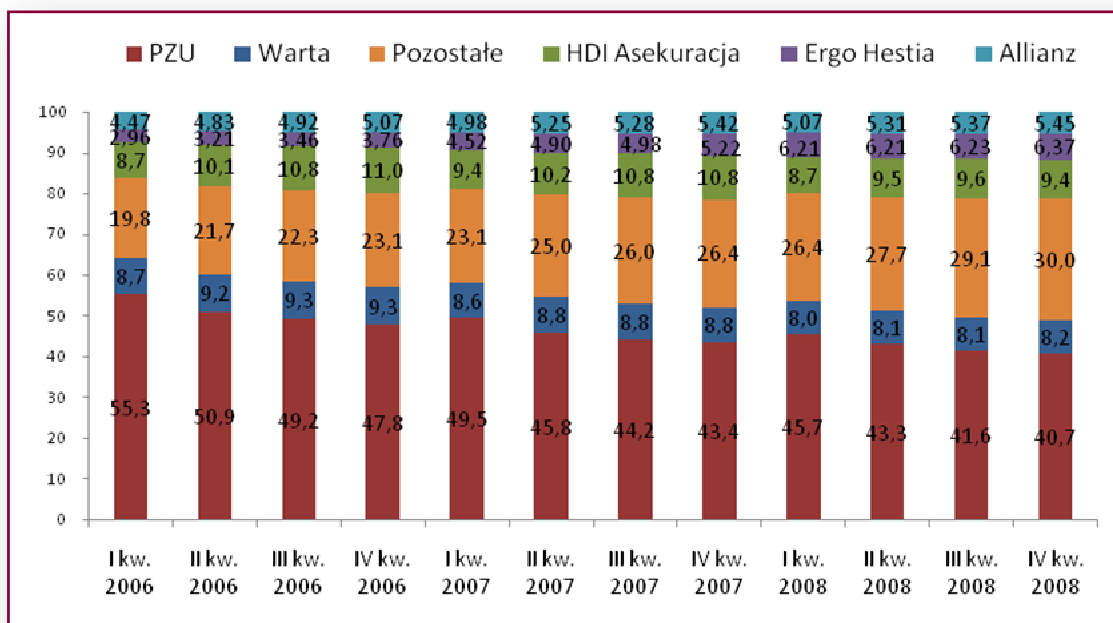
Strategia pozyskiwania rynku poprzez ubezpieczenia komunikacyjne stosowana jest w ostatnich latach przez wielu ubezpieczycieli. Obecnie ubezpieczenia OC i AC oferowane są często także jako element kompleksowego ubezpieczenia mienia.

Największy ubezpieczyciel komunikacyjny, tj. PZU S.A., tracił w ostatnich latach swoją pozycję na rynku, zaś pozostali ubezpieczyciele zwiększyli swoje udziały (10 proc. wzrostu w OC i 4 proc. w AC). Pierwsza piątka ubezpieczycieli komunikacyjnych, z wyjątkiem PZU S.A., utrzymała status quo, zanotowawszy niewielki wzrost udziałów w rynku (4 proc. OC i 5 proc. AC).

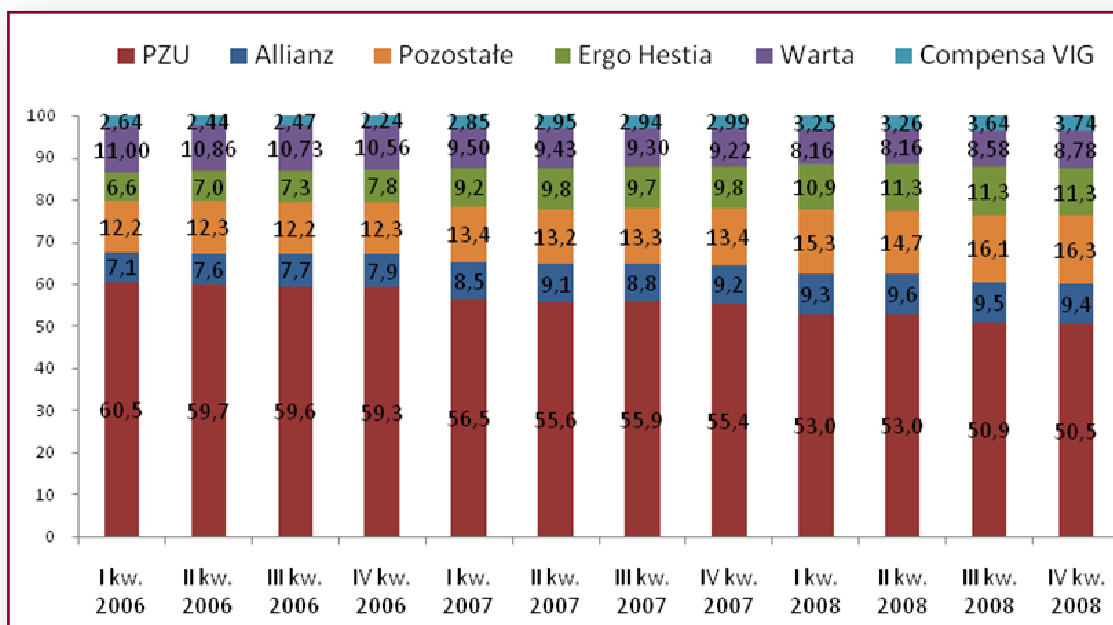
Warto także zwrócić uwagę, iż przedstawiona struktura rynku ubezpieczeń komunikacyjnych nie uwzględnia

ubezpieczycieli z innych państw Unii Europejskiej prowadzących w Polsce działalność ubezpieczeniową na podstawie jednolitej licencji, a polisy komunikacyjne stanowią większą część ich portfela.

Wykres 3 – Udziały ubezpieczycieli w rynku ubezpieczeń OC – narastająco (%)

Wykres 4 – Udziały ubezpieczycieli w rynku ubezpieczeń AC – narastająco (%)

11. Odszkodowania i świadczenia w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz czynniki wpływające na częstość i wysokość szkód

1) Bezpieczeństwo ruchu drogowego

Polska jest krajem złych dróg, kierowców o dużej fantazji i nie najbezpieczniejszych samochodów. Takie wnioski nasuwają się po zapoznaniu się danymi dotyczącymi wypadków i kolizji drogowych.

W 2008 r. miały miejsce 49 054 wypadki drogowe, w których 5 437 osób zginęło, a 62 097 zostało rannych. Policji zgłoszono 381 520 kolizji drogowych. W porównaniu do 2007 r. liczba wypadków i kolizji spadła o ok. 1 proc., a liczba zabitych w wypadkach drogowych o niecałe 3 proc. Rannych zostało o ok. 2 proc. mniej osób.

Mając na uwadze ostatnie 3 lata zarówno liczba wypadków jak i kolizji drogowych utrzymywała się na zbliżonym poziomie, co jednoznacznie prowadzi do stwierdzenia, iż niezbędne są działania prewencyjne mające na celu podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Charakterystyczna jest też tendencja stałego wzrostu średnich kosztów wypadku drogowego.

Tablica 3 – Wypadki drogowe i poszkodowani w tych wypadkach

Lp.	Dane o wypadkach drogowych	2006	2007	2008
1	liczba wypadków	46 876	49 536	49 054
2	liczba zabitych	5 243	5 583	5 437
3	liczba rannych	59 123	63 224	62 097
4	liczba kolizji zgłoszonych Policji	411 727	386 934	381 520
5	zagrożenie mieszkańców (zabici na 100 tys. mieszk.)	13,8	14,6	14,3
6	ciężkość wypadków (zabici na 100 wypadków)	11	11	11

Tablica 4 – Koszty wypadków drogowych³

Lp.	Koszty jednostkowe wypadków drogowych w zł	2005	2006	2007
1	średnio w obszarze zabudowanym:			
	ofiary śmiertelnej	929 990	988 056	1 140 850
	rannego	150 689	157 361	168 004
	strat materialnych	42 070	43 680	44 525
	wypadku	294 072	305 710	332 775
2	średnio w obszarze niezabudowanym:			
	ofiary śmiertelnej	1 158 910	1 232 055	1 415 757
	rannego	187 671	196 482	210 487
	strat materialnych	47 710	49 460	50 435
	wypadku	560 463	585 290	634 675

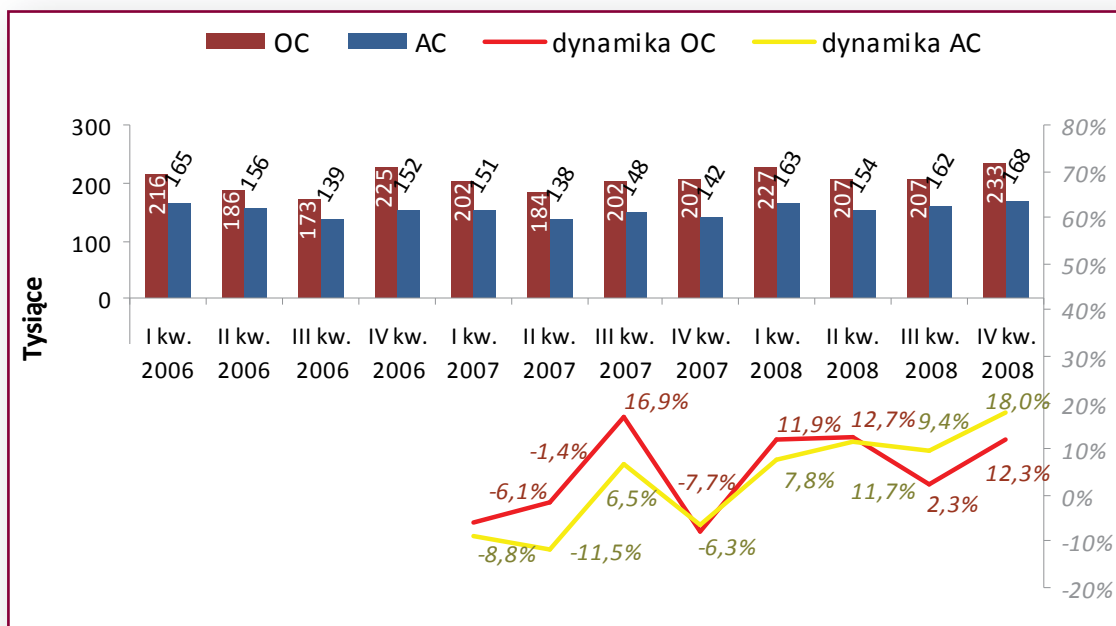
2) Liczba wypłaconych odszkodowań i świadczeń

Ilość wypłaconych przez ubezpieczycieli odszkodowań i świadczeń, chociaż wykazuje wahania w poszczególnych kwartałach, w ostatnich trzech latach zachowuje się dość stabilnie. Zdecydowanie większa jest w ubezpieczeniu OC, w szczególności w pierwszym i ostatnim kwartale każdego roku, co związane jest zapewne z warunkami pogodowymi o tej porze roku.

³ źródło: Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, lipiec 2009 r., druk sejmowy nr 2155

Warto podkreślić, że część szkód objętych dotychczas ubezpieczeniem AC lub w ogóle nie ubezpieczonych jest w ostatnich latach pokrywana z umów ubezpieczenia stanowiących uzupełnienie oferty ubezpieczeń komunikacyjnych, np. z ubezpieczenia szyb samochodowych, czy ubezpieczenia assistance. Pozwala to klientom uzyskać odszkodowanie nawet za drobne szkody bez wpływu na przebieg ubezpieczenia, a tym samym na składkę za ubezpieczenie AC.

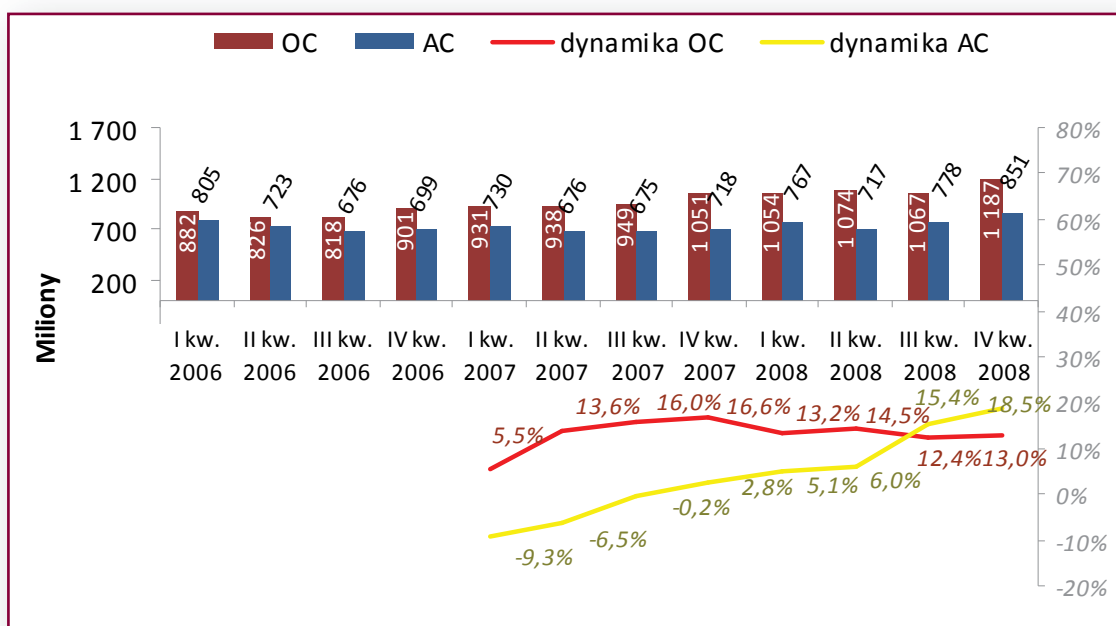
Wykres 5 – Liczba wypłaconych odszkodowań i świadczeń

3) Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń

Wielkość odszkodowań i świadczeń wypłaconych w ubezpieczeniach komunikacyjnych w latach 2006 – 2008 systematycznie rośnie, szczególnie w ostatnich pięciu kwartałach.

Wykres 6 – Wartość wypłaconych odszkodowań (zł)

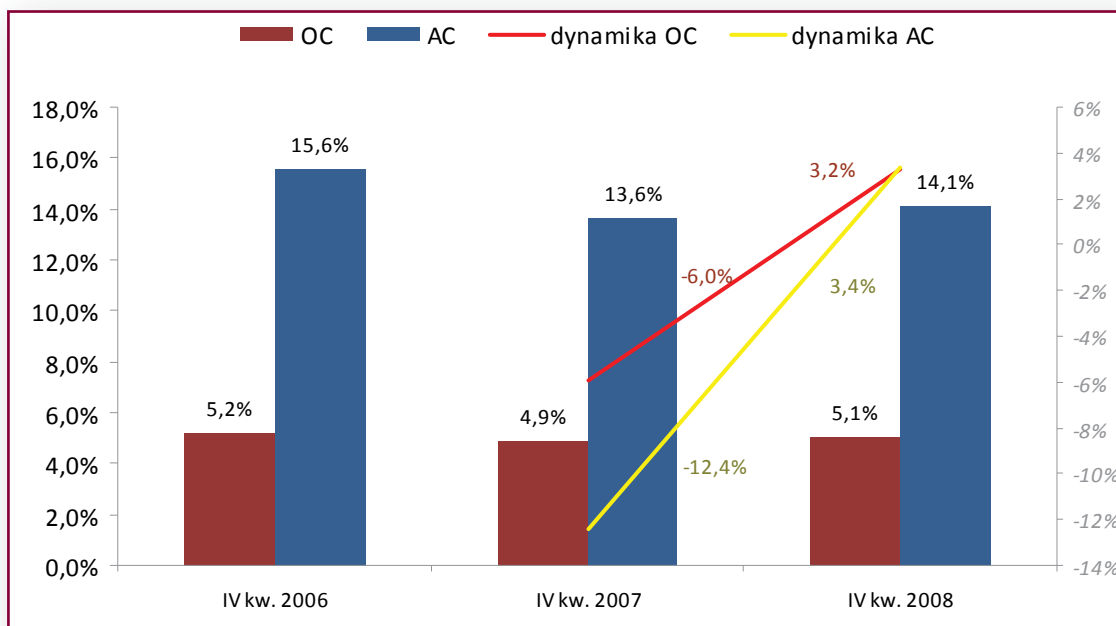

4) Częstość szkód w ubezpieczeniach komunikacyjnych

Częstość szkód komunikacyjnych, liczona jako stosunek ilości zgłoszonych szkód do ilości czynnych umów ubezpieczenia, ustabilizowała się w ostatnich trzech latach.

Powodem tego jest między innymi aktywna polityka ubezpieczycieli mająca na celu przeciwdziałanie oszustwom ubezpieczeniowym, a także wspomniany wcześniej spadek ilości szkód polegających na kradzieży pojazdu.

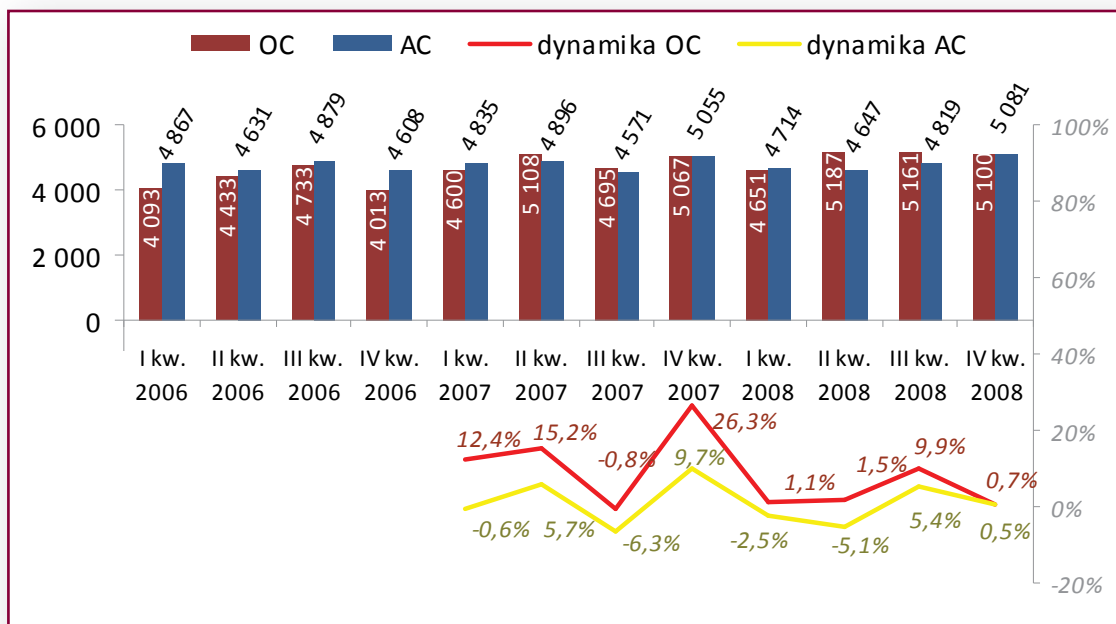
Wykres 7 – Częstość szkód w ubezpieczeniach komunikacyjnych [%]

5) Średnie wypłacone odszkodowanie

W przypadku ubezpieczenia AC w latach 2006 – 2008 można zaobserwować stabilizację wysokości średniego odszkodowania. Jednocześnie wciąż rośnie wysokość odszkodowań wypłacanych w ubezpieczeniu OC, co jest spowodowane w dużej mierze wzrastającymi kosztami szkód osobowych.

Wykres 8 – Średnie wypłacone odszkodowanie (zł)

12. Rentowność ubezpieczeń komunikacyjnych

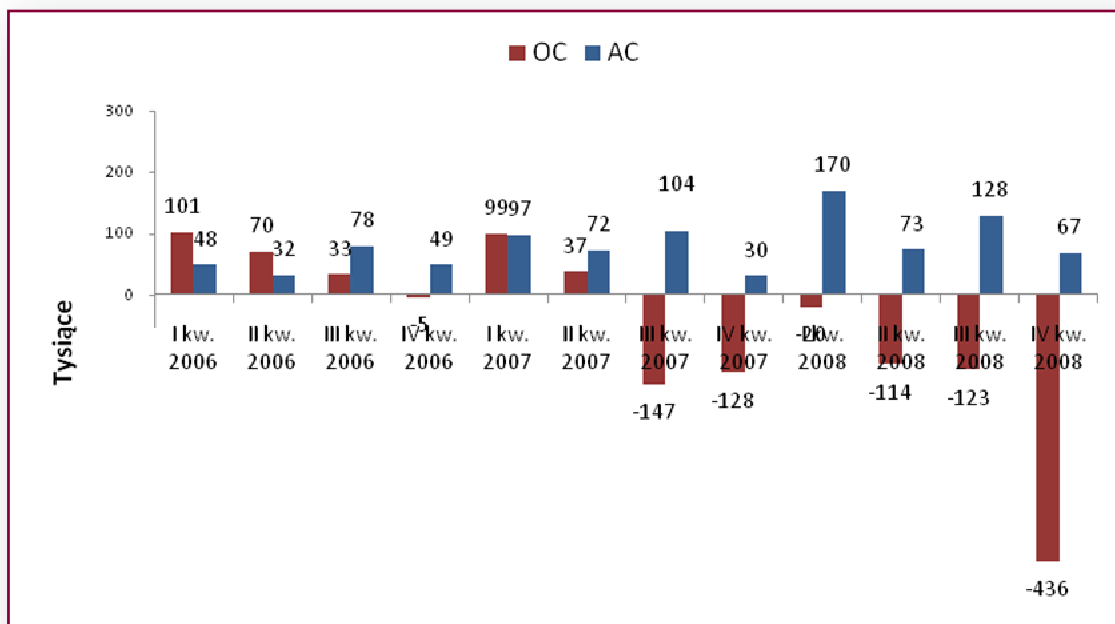
1) Wynik techniczny ubezpieczeń komunikacyjnych

Wynik techniczny ubezpieczenia OC uległ w 2008 r. znaczącemu pogorszeniu, czego zasadniczym powodem było obowiązywanie w tym czasie tzw. „podatku Religi” (patrz: rozdział 7). W rażnie widać, iż to dodatkowe obciążenie niekorzystnie odbiło się na wyniku ubezpieczenia OC. Mając na uwadze, że średnia składka za to ubezpieczenie utrzymuje się na właściwie niezmiennym poziomie, oznacza to, że ubezpieczyciele ponieśli ten koszt z własnych środków, nie przerzucając go na ubezpieczonych.

W ubezpieczeniu AC wynik techniczny utrzymuje się na dodatnim poziomie. Priorytetem ubezpieczycieli staje się stabilna i bezpieczna polityka cenowa, w odróżnieniu od agresywnej i popularnej kilka lat temu strategii jak największego zdobywania rynku, nawet kosztem ponoszenia strat w pierwszych kilku latach.

Nie bez znaczenia pozostaje też fakt wprowadzenia o wiele bardziej wyrafinowanej analizy i oceny ryzyka niż to miało miejsce kilka lat wcześniej. Mnogość różnorodnych parametrów taryfikacyjnych stosowanych przez ubezpieczycieli powoduje, że uzyskiwana składka jest bardziej adekwatna do poziomu ryzyka.

Wykres 9 – Wynik techniczny ubezpieczeń komunikacyjnych (zł)

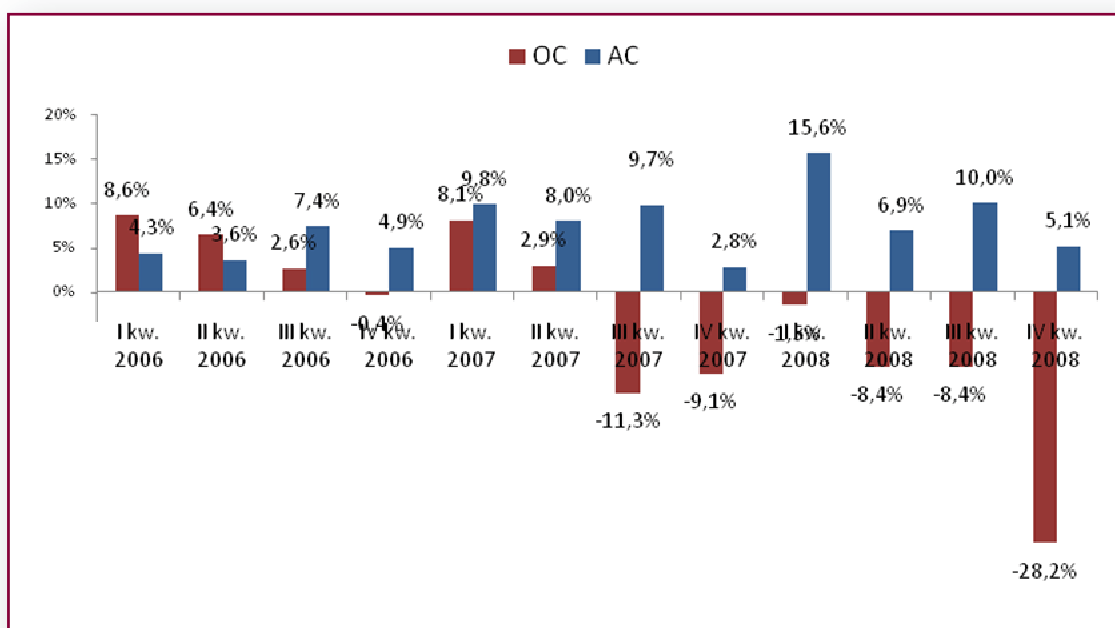
2) Rentowność techniczna

Skuteczność działania ubezpieczycieli mierzona jest rentownością techniczną, tj. porównaniem wyniku technicznego do składki zarobionej (składka przypisana ± zmiana rezerwy składek).

Rentowność ubezpieczenia AC w ostatnich 3 latach utrzymuje się na średnim poziomie 5 proc.

Ze względu na dużą konkurencję cenową w ubezpieczeniu OC, od trzeciego kwartału 2007 r. nie jest ono dla ubezpieczycieli rentowne. Rentowność tego ubezpieczenia pogorszyła się także wyraźnie po wprowadzeniu tzw. „podatku Religi”.

Wykres 10 – Rentowność techniczna ubezpieczeń komunikacyjnych (%)

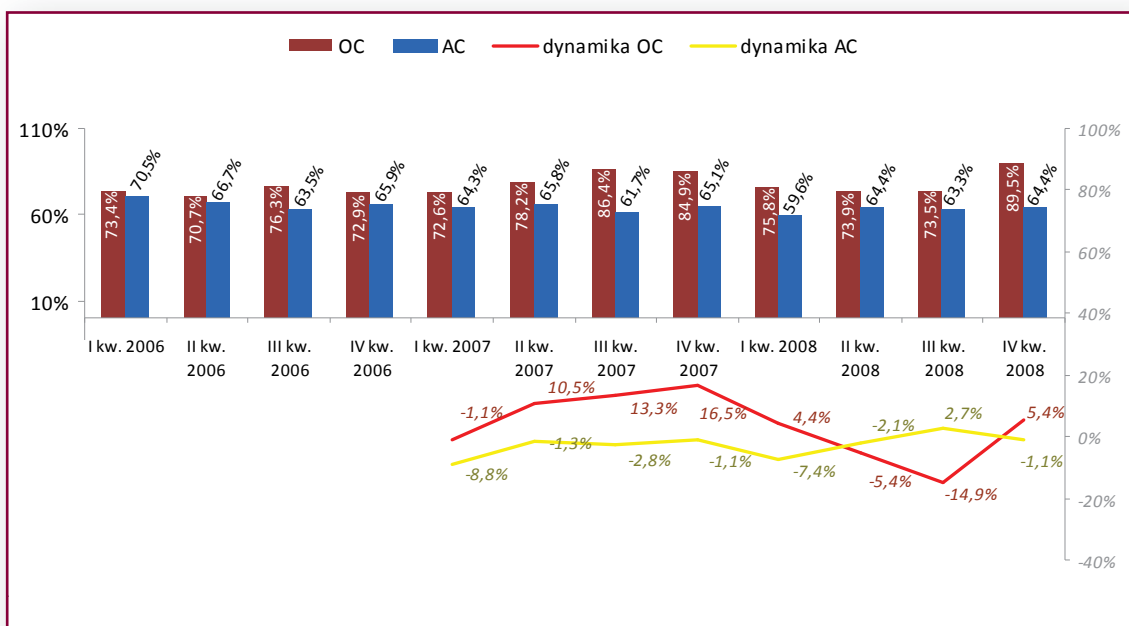
3) Współczynnik szkodowości brutto

Współczynnik szkodowości brutto to podstawowy parametr przedstawiający efektywność działania ubezpieczycieli. Porównuje on wprost bieżące wydatki (odszkodowania i świadczenia), powiększone o przyszłe wydatki (zmiana stanu rezerw), do przychodów (składka zarobiona).

Wzrost wydatków w ubezpieczeniu OC spowodował znaczny jego wzrost wskaźnika w stosunku do 2007 r.

W ubezpieczeniu AC szkodowość brutto utrzymywała się na znacznie niższym poziomie i wynosiła ok. 60 proc.

Wykres 11 – Współczynnik szkodowości brutto

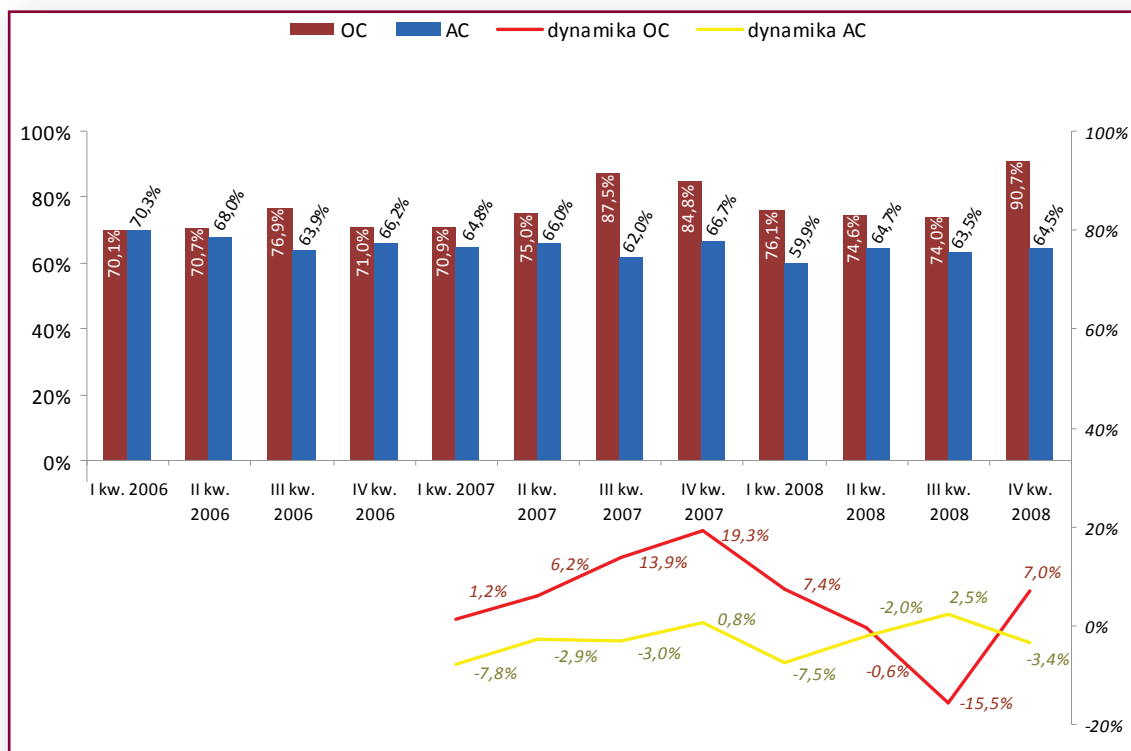
4) Współczynnik szkodowości netto

Wielkość ta w odróżnieniu od współczynnika szkodowości brutto uwzględnia wpływ umów reasekuracyjnych na wynik ubezpieczyciela.

W ubezpieczeniu OC obserwujemy niekorzystny trend wzrostowy - po chwilowym wyhamowaniu na początku 2008 r., w ostatnim kwartale osiągnął najwyższą od trzech lat wartość wynoszącą prawie 90 proc.

Znacznie lepiej kształtuje się współczynnik szkodowości netto w ubezpieczeniu AC – spadek z 70 proc. do 64 proc. w ciągu trzech lat.

Wykres 12 – Współczynnik szkodowości netto

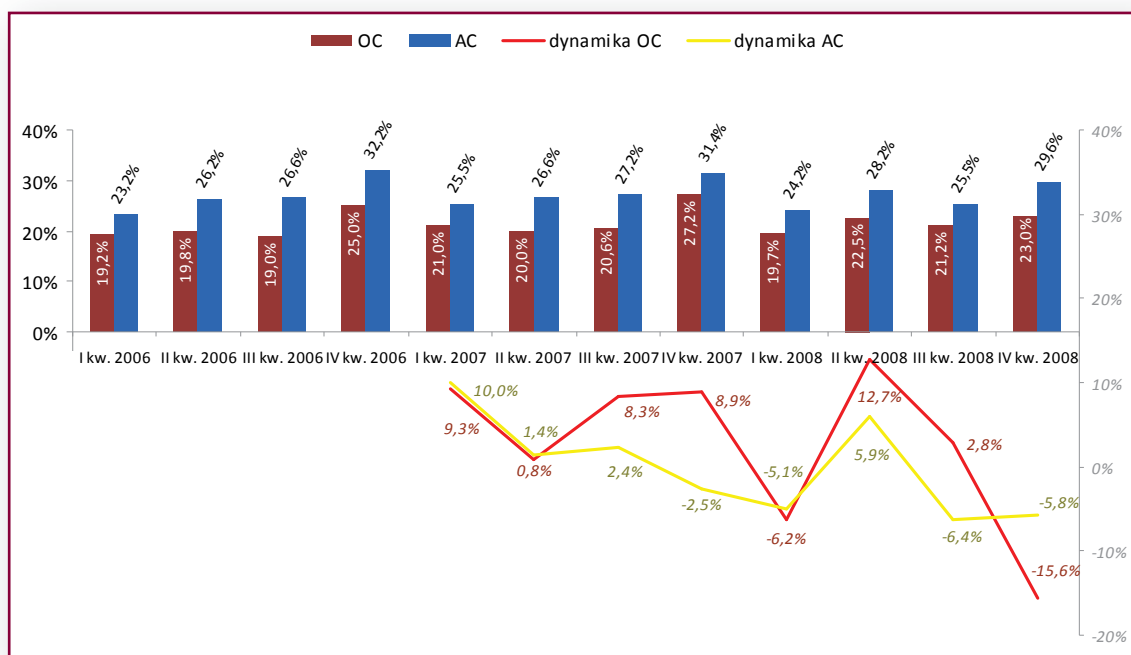

5) Udział kosztów działalności ubezpieczeniowej w składce zarobionej

Koszty działalności ubezpieczeniowej to nakłady, jakie są bezpośrednio powiązane z działalnością ubezpieczeniową, pomniejszone o otrzymane przez ubezpieczyciela prowizje reasekuracyjne.

Koszty działalności ubezpieczeniowej w ubezpieczeniach komunikacyjnych wykazują w ostatnich trzech latach tendencję spadkową, co świadczy o optymalizacji kosztów dokonywanej w tym obszarze przez ubezpieczycieli.

Wykres 13 – Udział kosztów działalności ubezpieczeniowej w składce zarobionej

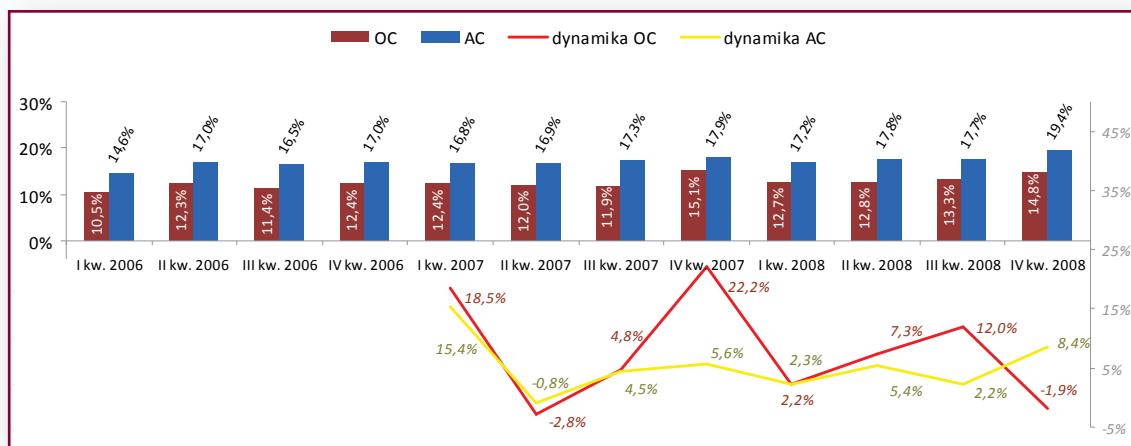

6) Udział kosztów akwizycji w składce zarobionej

Udział kosztów akwizycji w składce zarobionej pokazuje różnice pomiędzy sposobami dystrybucji ubezpieczeń obowiązkowych i dobrowolnych.

Udział kosztów akwizycji w ubezpieczeniu AC jest znacznie wyższy niż w ubezpieczeniu OC.

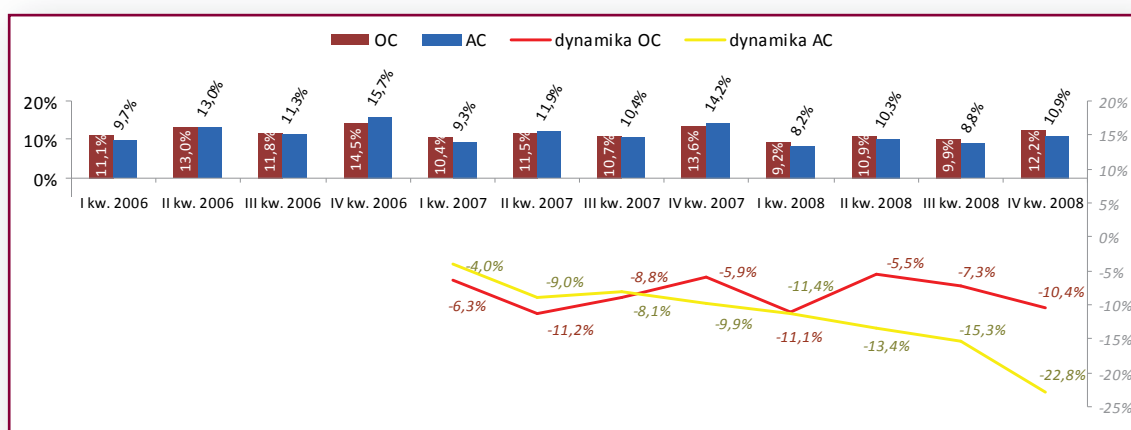
Wykres 14 – Udział kosztów akwizycji w składce zarobionej

7) Udział kosztów administracyjnych w składce zarobionej

Koszty sklasyfikowane jako administracyjne miały w 2008 r. większy udział w składce zarobionej w przypadku obowiązkowego ubezpieczenia OC (13,5 proc.) niż ubezpieczenia AC (10,8 proc.).

Wykres 15 – Udział kosztów administracji w składce zarobionej

8) Wskaźnik mieszany

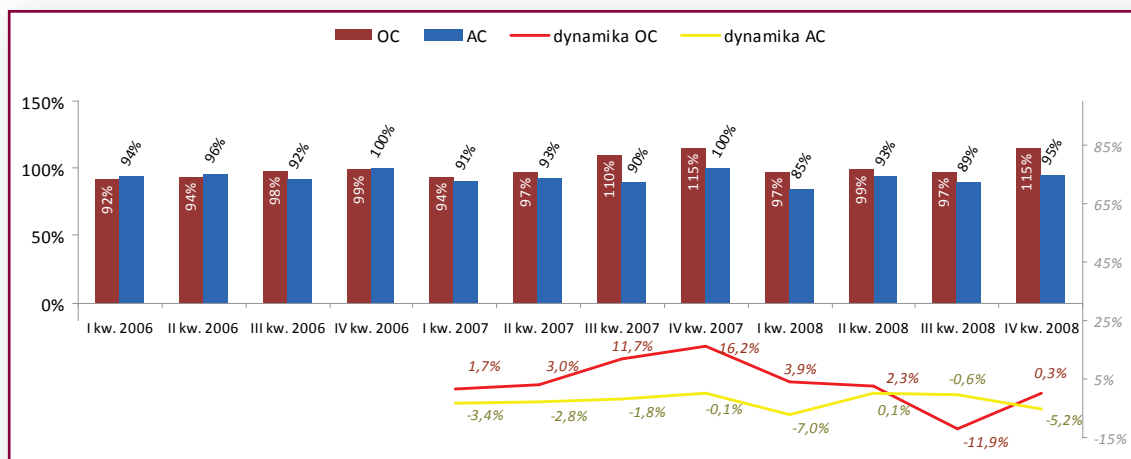
Wskaźnik mieszany (tzw. combined ratio) pokazuje stosunek odszkodowań i kosztów na udziale własnym do składki zarobionej na udziale własnym. Jeśli jego wielkość przekracza 100 proc., oznacza to, że koszty prowadzenia działalności są wyższe niż generowany przez nią przychód.

W ubezpieczeniu OC w IV kwartale 2008 r. wskaźnik combined ratio wyniósł ponad 115 proc., co oznacza, że ta linia biznesowa nie tylko wciąż pozostaje dla ubezpieczycieli nierentowna, ale także wskazuje, że w ostatnim roku ubezpieczyciele ponieśli na tym ubezpieczeniu bardzo dużą stratę. Jak wspomniano wcześniej znaczący wpływ na

taki wynik miał obowiązujący wówczas tzw. „podatek Religij”.

W AC wskaźnik mieszany wyniósł w IV kwartale 2008 r. 94,6 proc. i w stosunku do 2007 r. poprawił się o ponad 10 proc., co wynika między innymi z lepszej efektywności działania ubezpieczycieli.

Wykres 16 – Combined ratio

13. Część tabelaryczna

Tabela 1

Ubezpieczyciele prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych

Ubezpieczyciel	2006				2007				2008			
	posiadający zezwolenie		prowadzący działalność		posiadający zezwolenie		prowadzący działalność		posiadający zezwolenie		prowadzący działalność	
	gr. 3	gr. 10	gr. 3	gr. 10	gr. 3	gr. 10	gr. 3	gr. 10	gr. 3	gr. 10	gr. 3	gr. 10
AIG POLSKA TU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
TU ALLIANZ POLSKA S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
AXA TUiR S.A. (*)	x	x			x	x			x	x		
BENEFIA TU S.A. Vienna Insurance Group	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
BRE UBEZPIECZENIA TU S.A.					x	x	x	x	x	x	x	x
COMMERCIAL UNION POLSKA-TU OGÓLNYCH S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
COMPENSA TU S.A. Vienna Insurance Group	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
CONCORDIA POLSKA TUW	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
STU ERGO HESTIA S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TU EUROPA S.A.	x	x			x	x	x		x	x		
TU FILAR S.A. (**)	x	x	x	x	x	x	x	x				
GENERALI TU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
HDI ASEKURACJA TU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
HDI-GERLING POLSKA TU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TU INTER POLSKA S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
INTERRISK TU S.A. Vienna Insurance Group (***)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LINK4 TU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
MTU Moje Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TUiR PARTNER S.A.									x	x	x	x
POCZTOWE TUW	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
PTU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
PZM TU S.A. Vienna Insurance Group					x	x	x	x	x	x	x	x
PZU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
SIGNAL IDUNA POLSKA TU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TUW TUW	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TUW TUZ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
UNIQA TU S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TUiR WARTA S.A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Razem	25	25	23	23	27	27	26	26	27	26	24	24

(*) do 2006 r. jako WINTERTHUR TU S.A.

(**) w 2008 połączony z UNIQA TU S.A.

(***) do 2007 r. jako TUiR CIGNA STU S.A.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Tabela 2
Rynek samochodowy w Polsce

Kwartały	Sprzedaż samochodów nowych	Import samochodów używanych		Pierwsze rejestracje (CEP)	
	sztuk	sztuk	średni wiek pojazdu	samochody nowe	samochody używane
				sztuk	sztuk
1 kw. 2005	65 976	192 943	12	58 292	201 077
2 kw. 2005	63 438	244 244	11	52 636	246 992
3 kw. 2005	54 557	217 103	11	45 660	224 743
4 kw. 2005	51 533	216 487	11	50 079	219 554
1 kw. 2006	58 460	126 598	10	55 950	119 318
2 kw. 2006	61 282	221 022	10	57 846	208 456
3 kw. 2006	55 312	231 636	10	50 589	212 395
4 kw. 2006	63 645	237 583	9	59 052	226 777
1 kw. 2007	72 722	217 551	9	69 454	209 476
2 kw. 2007	76 856	247 990	9	71 294	240 054
3 kw. 2007	67 789	261 889	9	64 869	253 277
4 kw. 2007	75 853	267 134	9	68 706	260 269
1 kw. 2008	86 925	247 286	9	83 177	231 285
2 kw. 2008	81 721	311 909	9	80 643	291 309
3 kw. 2008	66 977	311 374	8	67 755	299 182
4 kw. 2008	84 384	233 401	8	83 545	230 392
1 kw. 2009	87 966	137 473	9	75 991	141 572
2 kw. 2009	80 919	184 570	8	b.d.	b.d.

Źródło: Samar

Tabela 3
Składka przypisana brutto i liczba polis z ubezpieczeń komunikacyjnych

Liczba umów	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
OC	14 647 232	14 805 851	15 117 630	15 269 282	14 949 752	15 006 859	15 914 334	16 161 192	16 228 053	16 574 050	16 920 115	17 180 987
AC	3 901 272	3 939 069	3 935 185	3 927 724	3 994 113	4 084 735	4 182 672	4 240 601	4 352 372	4 494 090	4 652 555	4 580 316
Dynamika liczby umów					I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
OC					102%	101%	105%	106%	109%	110%	106%	106%
AC					102%	104%	106%	108%	109%	110%	111%	108%
Składka przypisana brutto (tys. zł)	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
OC	1 419 338	1 436 199	1 461 944	1 455 334	1 528 736	1 534 964	1 554 929	1 534 540	1 692 075	1 752 435	1 803 403	1 762 011
AC	1 020 307	1 110 712	1 026 248	1 067 226	1 081 171	1 235 316	1 172 491	1 214 874	1 281 171	1 392 233	1 277 885	1 255 555
Dynamika składki przypisanej brutto					I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
OC					108%	107%	106%	105%	111%	114%	116%	115%
AC					106%	111%	114%	114%	118%	113%	109%	103%
Średnia składka (zł)			III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
OC				378				384				408
AC				1 076				1 117				1 137
Dynamika średniej składki					I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
OC								102%				106%
AC								104%				102%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Tabela 4.1

Rynek ubezpieczeń komunikacyjnych 2006-2008 - udziały rynkowe (narastająco, %)

OC	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
PZU	55,32	50,93	49,19	47,79	49,46	45,78	44,16	43,36	45,69	43,27	41,57	40,65
HDI	8,75	10,13	10,82	11,01	9,37	10,23	10,84	10,85	8,69	9,46	9,59	9,35
Warta	8,71	9,25	9,28	9,26	8,58	8,81	8,78	8,76	7,98	8,08	8,11	8,21
Ergo Hestia	2,96	3,21	3,46	3,76	4,52	4,90	4,98	5,22	6,21	6,21	6,23	6,37
Allianz	4,47	4,83	4,92	5,07	4,98	5,25	5,28	5,42	5,07	5,31	5,37	5,45
Pozostałe	19,80	21,66	22,32	23,10	23,07	25,03	25,95	26,39	26,36	27,67	29,12	29,96

AC	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
PZU	60,46	59,75	59,57	59,30	56,51	55,63	55,89	55,45	53,04	53,04	50,95	50,54
Ergo Hestia	6,58	6,98	7,32	7,77	9,17	9,77	9,74	9,80	10,93	11,30	11,27	11,27
Allianz	7,08	7,62	7,75	7,88	8,52	9,06	8,81	9,17	9,27	9,56	9,49	9,40
Warta	11,00	10,86	10,73	10,56	9,50	9,43	9,30	9,22	8,16	8,16	8,58	8,78
Compensa VIG	2,64	2,44	2,47	2,24	2,85	2,95	2,94	2,99	3,25	3,26	3,64	3,74
Pozostałe	12,24	12,35	12,16	12,25	13,44	13,17	13,32	13,38	15,35	14,67	16,07	16,27

ródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Tabela 4.2

Rynek ubezpieczeń komunikacyjnych 2006-2008 - udziały rynkowe (rocznie, %)

Ubezpieczyciele	2006			2007			2008		
	grupa 3	grupa 10	ogółem	grupa 3	grupa 10	ogółem	grupa 3	grupa 10	ogółem
AIG POLSKA TU S.A.	0,00	0,05	0,03	-0,00	0,01	0,00	-	-	-
TU ALLIANZ POLSKA S.A.	7,88	5,08	6,26	9,17	5,42	7,04	9,40	5,45	7,13
AXA TU S.A.	-	-	-	-	0,00	0,00	-	0,05	0,03
BENEFIA TU S.A. Vienna Insurance Group	1,20	0,49	0,79	1,41	0,70	1,01	1,46	0,76	1,06
BRE UBEZPIECZENIA TU S.A.	-	-	-	0,10	0,07	0,08	0,20	0,16	0,18
COMMERCIAL UNION POLSKA-TU OGÓLNYCH S.A.	0,00	0,00	0,00	0,03	0,02	0,02	0,46	0,32	0,38
COMPENSA TU S.A. Vienna Insurance Group	2,24	3,29	2,85	2,99	3,53	3,30	3,74	3,62	3,67
CONCORDIA POLSKA TUW	0,25	0,22	0,24	0,25	0,21	0,23	0,26	0,19	0,22
STU ERGO HESTIA S.A.	7,77	3,76	5,45	9,80	5,22	7,20	11,27	6,37	8,46
TU EUROPA S.A.	-	-	-	-0,00	-	-0,00	-	-	-
TU FILAR S.A.	0,58	0,69	0,65	0,66	0,84	0,76	-	-	-
GENERALI TU S.A.	0,95	1,30	1,15	1,81	2,21	2,04	2,99	3,22	3,12
HDI ASEKURACJA TU S.A.	1,32	11,02	6,92	1,04	10,85	6,60	0,99	9,35	5,79
HDI-GERLING POLSKA TU S.A.	0,08	0,05	0,06	0,06	0,04	0,05	0,04	0,23	0,15
TU INTER POLSKA S.A.	0,01	0,00	0,01	-0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
INTERRISK TU S.A. Vienna Insurance Group	1,86	2,75	2,37	1,87	3,19	2,62	2,22	3,28	2,83
LINK4 TU S.A.	1,06	2,02	1,61	1,25	2,25	1,82	1,36	1,87	1,65
MTU Moje Towarzystwo Ubezpiecze S.A	0,33	3,34	2,07	0,31	3,71	2,24	0,43	4,55	2,80
POCZTOWE TUW	0,32	0,52	0,44	0,30	0,40	0,35	0,12	0,21	0,17
PTU S.A.	2,10	3,29	2,79	1,98	3,65	2,92	1,82	3,58	2,83
PZM TU S.A. Vienna Insurance Group	-	-	-	0,05	0,24	0,16	0,74	1,81	1,36
PZU S.A.	59,30	47,80	52,66	55,45	43,36	48,59	50,54	40,65	44,86
SIGNAL IDUNA POLSKA TU S.A.	0,05	0,04	0,04	0,03	0,02	0,03	-0,00	-0,00	-0,00
TUW TUW	0,21	1,19	0,78	0,23	1,41	0,90	0,26	1,70	1,08
TUW TUZ	0,08	0,36	0,25	0,06	0,55	0,34	0,04	0,31	0,19
UNIQA TU S.A.	1,83	3,48	2,78	1,94	3,35	2,74	2,89	4,11	3,59
TUIR WARTA S.A.	10,56	9,26	9,81	9,22	8,76	8,96	8,78	8,21	8,45
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

ródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Tabela 5

Odszkodowania i świadczenia brutto i liczba wypłat odszkodowań i świadczeń

Liczba wypłat odszkodowań i świadczeń	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
OC	215 556	186 254	172 927	224 509	202 418	183 593	202 157	207 317	226 590	206 976	206 770	232 745
AC	165 364	156 139	138 609	151 705	150 894	138 128	147 604	142 081	162 730	154 256	161 506	167 587
Dynamika liczby odszkodowań i świadczeń												
OC					94%	99%	117%	92%	112%	113%	102%	112%
AC					91%	88%	106%	94%	108%	112%	109%	118%
Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń (tys. zł)												
OC	882 272	825 681	818 477	901 025	931 079	937 879	949 185	1 050 523	1 053 962	1 073 534	1 067 176	1 187 091
AC	804 813	723 081	676 247	699 007	729 629	676 235	674 631	718 240	767 089	716 824	778 292	851 463
Dynamika wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń												
OC					106%	114%	116%	117%	113%	114%	112%	113%
AC					91%	94%	100%	103%	105%	106%	115%	119%
Średnie odszkodowanie (świadczenie)												
OC	4 093	4 433	4 733	4 013	4 600	5 108	4 695	5 067	4 651	5 187	5 161	5 100
AC	4 867	4 631	4 879	4 608	4 835	4 896	4 571	5 055	4 714	4 647	4 819	5 081
Dynamika średniego odszkodowania (świadczenia)												
OC					112%	115%	99%	126%	101%	102%	110%	101%
AC					99%	106%	94%	110%	97%	95%	105%	101%
Częstość szkód												
OC				5%				5%				5%
AC				16%				14%				14%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Tabela 6

Rynek ubezpieczeń komunikacyjnych 2006-2008 - rentowność

Składka zarobiona (tys. zł)	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
OC	1 385 136	1 363 185	1 434 093	1 446 155	1 434 057	1 455 820	1 485 379	1 546 474	1 576 247	1 610 501	1 692 878	1 715 636
AC	1 091 603	1 031 312	1 067 407	1 047 931	1 049 775	1 078 905	1 139 336	1 169 813	1 201 035	1 236 835	1 291 744	1 301 512
Wynik techniczny (tys. zł)												
OC	101 152	70 480	32 727	-4 977	98 759	37 126	-146 907	-127 552	-20 147	-113 657	-123 428	-436 032
AC	48 149	32 082	78 381	48 509	96 798	71 565	104 209	30 128	169 852	73 328	128 179	67 430
Rentowność techniczna*												
OC	7.3%	5.2%	2.3%	-0.3%	6.9%	2.6%	-9.9%	-8.2%	-1.3%	-7.1%	-7.3%	-25.4%
AC	4.4%	3.1%	7.3%	4.6%	9.2%	6.6%	9.1%	2.6%	14.1%	5.9%	9.9%	5.2%
Współczynnik szkodowości brutto**												
OC	73.4%	70.7%	76.3%	72.9%	72.6%	78.2%	86.4%	84.9%	75.8%	73.9%	73.5%	89.5%
AC	70.5%	66.7%	63.5%	65.9%	64.3%	65.8%	61.7%	65.1%	59.6%	64.4%	63.3%	64.4%
Współczynnik szkodowości netto***												
OC	70.1%	70.7%	76.9%	71.0%	70.9%	75.0%	87.5%	84.8%	76.1%	74.6%	74.0%	90.7%
AC	70.3%	68.0%	63.9%	66.2%	64.8%	66.0%	62.0%	66.7%	59.9%	64.7%	63.5%	64.5%
Udział kosztów działalności ubezpieczeniowej w składce zarobionej												
OC	19.2%	19.8%	19.0%	25.0%	21.0%	20.0%	20.6%	27.2%	19.7%	22.5%	21.2%	23.0%
AC	23.2%	26.2%	26.6%	32.2%	25.5%	26.6%	27.2%	31.4%	24.2%	28.2%	25.5%	29.6%
Udział kosztów akwizycji w składce zarobionej												
OC	10.5%	12.3%	11.4%	12.4%	12.4%	12.0%	11.9%	15.1%	12.7%	12.8%	13.3%	14.8%
AC	14.6%	17.0%	16.5%	17.0%	16.8%	16.9%	17.3%	17.9%	17.2%	17.8%	17.7%	19.4%
Udział kosztów administracyjnych w składce zarobionej												
OC	11.1%	13.0%	11.8%	14.5%	10.4%	11.5%	10.7%	13.6%	9.2%	10.9%	9.9%	12.2%
AC	9.7%	13.0%	11.3%	15.7%	9.3%	11.9%	10.4%	14.2%	8.2%	10.3%	8.8%	10.9%
9. Wskaźnik mieszany netto****												
OC	92.1%	93.7%	98.3%	99.1%	93.7%	96.6%	109.9%	115.2%	97.3%	98.8%	96.8%	115.5%
AC	94.4%	95.9%	91.6%	99.9%	91.1%	93.3%	90.0%	99.8%	84.8%	93.4%	89.5%	94.6%

(*) wynik techniczny / składka zarobiona (**) odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto + zmiana stanu rezerw brutto / składka zarobiona (***) odszkodowania netto / składka zarobiona na udziale własnym (****) odszkodowania i zmiana stanu rezerw na udziale własnym + koszty działalności ubezpieczeniowej / składka zarobiona na udziale własnym

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7

Techniczny rachunek ubezpieczeń - OC (kwartalnie)

OC	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
I. Składki	1 206 207	1 171 524	1 269 986	1 288 456	1 319 428	1 351 546	1 366 961	1 384 427	1 462 512	1 500 361	1 573 840	1 590 583
1. Składki przypisane brutto	1 419 338	1 436 199	1 461 944	1 455 334	1 528 736	1 534 964	1 554 929	1 534 540	1 692 075	1 752 435	1 803 403	1 762 011
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	118 220	152 850	138 153	165 215	120 398	106 500	117 187	124 190	127 004	107 155	122 537	134 591
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	34 202	73 014	27 851	9 180	94 679	79 144	69 550	-11 933	115 828	141 934	110 524	46 374
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-60 709	-38 810	-25 953	7 517	5 769	2 226	-1 230	-37 857	13 269	-2 985	3 499	9 538
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	63 947	56 479	62 604	62 054	60 737	51 114	62 634	49 823	73 361	54 483	61 166	81 230
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	7 903	6 293	7 997	16 495	19 320	18 766	22 338	155 366	16 372	12 292	10 516	20 949
IV. Odszkodowania i świadczenia	845 315	827 930	976 194	915 152	935 464	1 014 254	1 196 277	1 173 546	1 113 157	1 119 671	1 164 499	1 442 685
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	710 556	689 514	701 009	762 427	825 678	814 338	861 497	910 845	972 317	1 002 542	986 705	1 094 143
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	882 272	825 681	818 477	901 025	931 079	937 879	949 185	1 050 523	1 053 962	1 073 534	1 067 176	1 187 091
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	171 716	136 167	117 468	138 598	105 401	123 541	87 688	139 678	81 645	70 993	80 471	92 949
2. Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	134 759	138 416	275 186	152 725	109 786	199 916	334 780	262 702	140 840	117 130	177 794	348 542
2.1. rezerwy brutto	123 020	132 135	270 954	208 414	79 622	132 104	318 855	146 191	136 007	96 470	149 600	336 842
2.2. udział reasekuratorów	-11 739	-6 281	-4 232	55 689	-30 164	-67 811	-15 925	-116 511	-4 833	-20 659	-28 194	-11 700
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym	0	-611	434	-80	-59	-162	-893	-270	-242	-177	-201	0
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych brutto	0	-611	434	-80	-59	-162	-893	-270	-242	-177	-201	0
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	258	-584	95	-75	93	92	28	-13	22	168	74	9
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	266 029	269 921	272 675	361 467	301 106	290 675	305 898	420 938	310 363	362 277	358 534	394 028
1. Koszty akwizycji	145 045	167 809	162 881	178 849	177 981	174 233	176 738	233 657	199 928	206 779	225 678	254 344
2. Koszty administracyjne	153 564	176 986	168 598	209 075	148 908	167 807	159 218	210 397	145 438	175 502	168 178	209 149
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	32 581	74 874	58 804	26 457	25 783	51 365	30 057	23 116	35 003	20 004	35 323	69 464
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	65 304	67 161	58 462	93 187	64 121	79 443	97 530	116 937	149 092	198 854	246 045	283 070
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	0	0	0	2 332	0	0	0	6 029	0	0	0	9 001
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	101 152	70 480	32 727	-4 977	98 759	37 126	-146 907	-127 552	-20 147	-113 657	-123 428	-436 032

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Tabela 8
Techniczny rachunek ubezpieczeń - AC (kwartalnie)

AC	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
I. Składki	1 050 826	968 577	1 022 046	1 001 388	1 015 177	1 054 305	1 105 864	1 109 866	1 169 449	1 215 106	1 266 576	1 277 815
1. Składki przypisane brutto	1 020 307	1 110 712	1 026 248	1 067 226	1 081 171	1 235 316	1 172 491	1 214 874	1 281 171	1 392 233	1 277 885	1 255 555
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	44 718	67 006	43 170	45 512	47 919	29 321	35 564	37 954	34 036	18 310	22 303	22 709
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	-71 296	79 399	-41 159	19 295	31 396	156 411	33 155	45 061	80 137	155 397	-13 860	-45 957
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	3 941	4 271	-2 192	-1 031	13 320	4 721	2 092	-21 993	2 450	-3 419	-2 865	-988
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	33	19	-1	27	20	12	5	4	21	26	57	215
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	3 194	2 580	3 255	6 899	3 853	2 773	7 168	33 164	3 453	6 460	5 374	4 321
IV. Odszkodowania i świadczenia	738 453	658 539	652 813	663 303	657 444	696 263	685 405	740 805	700 451	786 252	804 385	824 142
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	773 500	694 237	651 519	672 095	711 883	662 477	657 233	697 332	752 282	706 201	764 511	837 621
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	804 813	723 081	676 247	699 007	729 629	676 235	674 631	718 240	767 089	716 824	778 292	851 463
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	31 313	28 844	24 728	26 911	17 746	13 758	17 398	20 908	14 807	10 623	13 780	13 843
2. Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	-35 046	-35 697	1 294	-8 792	-54 439	33 786	28 172	43 473	-51 831	80 051	39 873	-13 479
2.1. rezerwy brutto	-39 747	-38 700	-672	-15 036	-54 804	32 598	28 462	36 006	-54 363	78 996	41 625	-15 812
2.2. udział reasekuratorów	-4 701	-3 002	-1 966	-6 244	-366	-1 189	290	-7 467	-2 531	-1 056	1 752	-2 333
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym	-1 279	-639	-2 933	-1 011	-5 624	-2 228	-4 589	-1 782	-1 883	-1 081	-3 514	0
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych brutto	-1 279	-639	-2 933	-1 011	-5 624	-2 228	-4 589	-1 782	-1 883	-1 081	-3 514	0
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	356	-453	416	193	-454	202	-1 511	365	160	279	258	82
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	253 115	270 682	283 587	337 506	267 729	287 042	309 820	367 180	290 734	348 550	328 944	384 948
1. Koszty akwizycji	158 837	175 503	176 458	178 046	176 228	182 100	196 908	209 790	206 170	219 943	228 099	253 128
2. Koszty administracyjne	105 487	134 328	120 332	164 690	97 368	127 897	118 025	165 691	98 723	126 915	113 396	142 346
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	11 210	39 148	13 204	5 230	5 867	22 956	5 113	8 301	14 159	-1 691	12 551	10 525
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	15 260	10 963	13 036	1 926	3 156	4 247	19 703	5 576	13 608	14 264	13 757	5 245
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-1	1	0	-42 113	0	0	0	762	0	0	0	502
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	48 149	32 082	78 381	48 509	96 798	71 565	104 209	30 128	169 852	73 328	128 179	67 430

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Tabela 9
Techniczny rachunek ubezpiecze - OC (narastająco)

OC	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
I. Składki	1 206 207	2 377 731	3 647 717	4 936 174	1 319 428	2 670 974	4 037 935	5 422 362	1 462 512	2 962 873	4 536 713	6 127 295
1. Składki przypisane brutto	1 419 338	2 855 537	4 317 480	5 772 815	1 528 736	3 063 700	4 618 628	6 153 169	1 692 075	3 444 510	5 247 913	7 009 923
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	118 220	271 070	409 223	574 438	120 398	226 898	344 085	468 275	127 004	234 159	356 696	491 287
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	34 202	107 216	135 067	144 246	94 679	173 823	243 373	231 440	115 828	257 762	368 287	414 661
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-60 709	-99 520	-125 473	-117 956	5 769	7 995	6 765	-31 092	13 269	10 284	13 783	23 320
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	63 947	120 426	183 030	245 084	60 737	111 851	174 485	224 308	73 361	127 844	189 010	270 239
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	7 903	14 197	22 194	38 690	19 320	38 086	60 424	215 790	16 372	28 663	39 180	60 128
IV. Odszkodowania i świadczenia	845 315	1 673 245	2 649 439	3 564 591	935 464	1 949 718	3 145 994	4 319 541	1 113 157	2 232 828	3 397 327	4 840 012
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	710 556	1 400 070	2 101 079	2 863 506	825 678	1 640 016	2 501 513	3 412 358	972 317	1 974 859	2 961 563	4 055 706
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	882 272	1 707 953	2 526 430	3 427 455	931 079	1 868 958	2 818 143	3 868 666	1 053 962	2 127 496	3 194 672	4 381 764
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	171 716	307 883	425 351	563 949	105 401	228 942	316 631	456 309	81 645	152 638	233 109	326 058
2. Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	134 759	273 175	548 360	701 085	109 786	309 702	644 482	907 183	140 840	257 970	435 764	784 306
2.1. rezerwy brutto	123 020	255 155	526 109	734 523	79 622	211 727	530 581	676 772	136 007	232 477	382 078	718 920
2.2. udział reasekuratorów	-11 739	-18 019	-22 251	33 438	-30 164	-97 975	-113 900	-230 411	-4 833	-25 492	-53 686	-65 386
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym	0	-611	-177	-257	-59	-221	-1 114	-1 384	-242	-419	-620	-620
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych brutto	0	-611	-177	-257	-59	-221	-1 114	-1 384	-242	-419	-620	-620
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	258	-326	-232	-307	93	185	212	199	22	189	263	272
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	266 029	535 950	808 625	1 170 092	301 106	591 781	897 679	1 318 617	310 363	672 640	1 031 174	1 425 202
1. Koszty akwizycji	145 045	312 854	475 735	654 584	177 981	352 214	528 951	762 609	199 928	406 707	632 385	886 728
2. Koszty administracyjne	153 564	330 550	499 148	708 223	148 908	316 715	475 932	686 329	145 438	320 940	489 118	698 267
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	32 581	107 454	166 259	192 716	25 783	77 147	107 205	130 320	35 003	55 006	90 329	159 793
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	65 304	132 464	190 927	284 114	64 121	143 564	241 094	358 032	149 092	347 946	593 991	877 061
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	0	0	0	2 332	0	0	0	6 029	0	0	0	9 001
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	101 152	171 632	204 360	199 383	98 759	135 885	-11 021	-138 573	-20 147	-133 805	-257 233	-693 265

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Tabela 10

Techniczny rachunek ubezpieczeń - AC (narastająco)

AC	I kw. 2006	II kw. 2006	III kw. 2006	IV kw. 2006	I kw. 2007	II kw. 2007	III kw. 2007	IV kw. 2007	I kw. 2008	II kw. 2008	III kw. 2008	IV kw. 2008
I. Składki	1 050 826	2 019 403	3 041 449	4 042 837	1 015 177	2 069 481	3 175 346	4 285 212	1 169 449	2 384 555	3 651 131	4 928 947
1. Składki przypisane brutto	1 020 307	2 131 018	3 157 267	4 224 492	1 081 171	2 316 487	3 488 978	4 703 852	1 281 171	2 673 404	3 951 289	5 206 844
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	44 718	111 724	154 895	200 407	47 919	77 240	112 804	150 758	34 036	52 347	74 650	97 359
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	-71 296	8 103	-33 056	-13 761	31 396	187 807	220 962	266 023	80 137	235 534	221 674	175 717
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	3 941	8 212	6 021	4 990	13 320	18 042	20 134	-1 859	2 450	-968	-3 833	-4 821
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	33	52	51	77	20	32	37	42	21	46	103	318
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	3 194	5 773	9 028	15 928	3 853	6 626	13 794	46 958	3 453	9 913	15 287	19 608
IV. Odszkodowania i świadczenia	738 453	1 396 992	2 049 806	2 713 109	657 444	1 353 708	2 039 113	2 779 917	700 451	1 486 703	2 291 088	3 115 230
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	773 500	1 467 736	2 119 255	2 791 350	711 883	1 374 360	2 031 593	2 728 925	752 282	1 458 483	2 222 994	3 060 615
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	804 813	1 527 893	2 204 141	2 903 147	729 629	1 405 864	2 080 494	2 798 734	767 089	1 483 913	2 262 205	3 113 668
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	31 313	60 157	84 886	111 797	17 746	31 504	48 901	69 810	14 807	25 430	39 210	53 053
2. Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	-35 046	-70 744	-69 449	-78 241	-54 439	-20 652	7 520	50 993	-51 831	28 220	68 093	54 615
2.1. rezerwy brutto	-39 747	-78 447	-79 119	-94 155	-54 804	-22 207	6 255	42 261	-54 363	24 633	66 258	50 446
2.2. udział reasekuratorów	-4 701	-7 703	-9 670	-15 914	-366	-1 554	-1 264	-8 731	-2 531	-3 587	-1 835	-4 168
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym	-1 279	-1 918	-4 851	-5 862	-5 624	-7 852	-12 441	-14 223	-1 883	-2 964	-6 478	-6 478
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych brutto	-1 279	-1 918	-4 851	-5 862	-5 624	-7 852	-12 441	-14 223	-1 883	-2 964	-6 478	-6 478
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	356	-97	318	511	-454	-252	-1 763	-1 398	160	439	696	779
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	253 115	523 797	807 384	1 144 890	267 729	554 771	864 591	1 231 771	290 734	639 284	968 228	1 353 177
1. Koszty akwizycji	158 837	334 340	510 798	688 844	176 228	358 329	555 236	765 026	206 170	426 114	654 213	907 341
2. Koszty administracyjne	105 487	239 815	360 147	524 837	97 368	225 265	343 290	508 981	98 723	225 638	339 034	481 380
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	11 210	50 358	63 561	68 791	5 867	28 823	33 936	42 237	14 159	12 467	25 019	35 544
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	15 260	26 223	39 258	41 185	3 156	7 402	27 105	32 681	13 608	27 872	41 629	46 874
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-1	0	0	-42 113	0	0	0	762	0	0	0	502
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	48 149	80 231	158 613	207 122	96 798	168 363	272 573	302 701	169 852	243 180	371 359	438 789

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KNF

Polska Izba Ubezpieczeń

ul. Wspólna 47/49, 00-684 Warszawa

tel. 022 42 05 105, 022 42 05 106, fax 022 42 05 107

www.piu.org.pl e-mail: office@piu.org.pl